

KÖNYVTÁRI DERBI

MEGOLDÁSOK

Áprilisi forduló – 4.-5. osztályok

Hagyományok ünnepek

1. feladat

A hagyományaink, ünnepeink adják saját nemzeti karakterünk egyik legfontosabb elemét. Így van ez más népek esetén is, melyekből szintén tanulhat az ember. Ezért választottuk mi is ezt az utolsó írásbeli fordulónk témájául. Könyvtárunk néhány könyvét kijelöltük, melyek segítségével könnyedén válaszolni tudtok a következő kérdésekre. A kijelölt könyveket a könyvtárosoktól kérhetitek el.

Kérdések:

1. *A népi hangszerek közül az egyik legelterjedtebb a duda volt. Milyen állat bőréből készült?*
bárány, kecske, kutya 3p./
2. *A népviselet is fontos eleme a néprajznak. A kalap az egyik legbecsesebb tárgy volt a magyar parasztembernek. Mikor vette le a fejéről?*
templom, evés, üdvözlés 3p./
3. *Kik végezték a tojáspatkolást?*
férfiak; szerencsehozó, bajelhárító hatás 2p./
4. *Honnan kapta a nevét húsvét ünnepe?*
hús magához vétele, a böjti időszak vége 1p./
5. *Virágvasárnap mire emlékezik az egyház? Melyik növény a jellegzetes virágvasárnapi kellék?*
Jézus szamárháton való diadalmas bevonulását. Barka 2p./
6. *Április Szent György havaként ismert a népi kalendáriumban. György mellett melyik férfi névnap jelentős a hagyományok szempontjából áprilisban?*
Vince; Adalbert; Márk 2p./
7. *Ki Lajosmizse védő szentje? Ki a pásztorok védőszentje, aki fontos helyet foglal el a szentjeink között?*
Szent Lajos; Szent Vendel 2p./
8. *Lajosmizse címerében mit szimbolizál a hármashalom?*

Lajos, Bene, Mizse

3p./

9. ? Melyek a hivatalos állami nemzeti ünnepeink? Kapcsolj mindegyikhez egy-egy emblematikus történelmi figurát?

márc.15.- aug. 20.- okt.23. + 3 alak

6p./

10. A Magyar nyelv hetén nyelvünket ünnepeljük. Számos vers, szöveg született e téma körében is. A következő gondolat kinek melyik verséből való?

„Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,”

Reményik Sándor: Az ige

2 p./

2. feladat

Nézz utána, hogy mikor vannak a következő magyar ünnepek, jeles világnapok?

ÜNNEP/VILÁGNAP	DÁTUM
Madarak és fák napja	május 10.
Anyák napja	május 1. vasárnapja
A víz világnapja	március 22.
A béke világnapja	január 1.
Múzeumok éjszakája	június 22.
Balkezesek világnapja	augusztus 13.
A szentírás vasárnapja	szeptember utolsó vasárnapja
Az afrikai gyermekek világnapja	június 16.
A magyar rádiózás napja	december 1.
Gyermeknap	május 26.
A magyar kultúra napja	január 22.
Az alvás világnapja	március 15.
A könyvtárosok világnapja	április 14.
A véradók világnapja	június 14.
Az ölelés napja	július 1. szombatja
Mindenszentek napja	november 1.

11. Hány napig készül a Luca-szék?

a) 10

b) **13**

c) 15

12. Mivel volt szokás ünnepelni Szent Iván éjt?

a) **tűzgyújtás**

b) borkóstolás

c) kalácskészítés

13. Mit jelent az „advent” szó?

a) gyertyagyújtás

b) álmodozás

c) **eljövétel**

13+1. Hol rendezik meg minden évben az Anna-bálat?

a) Tihany

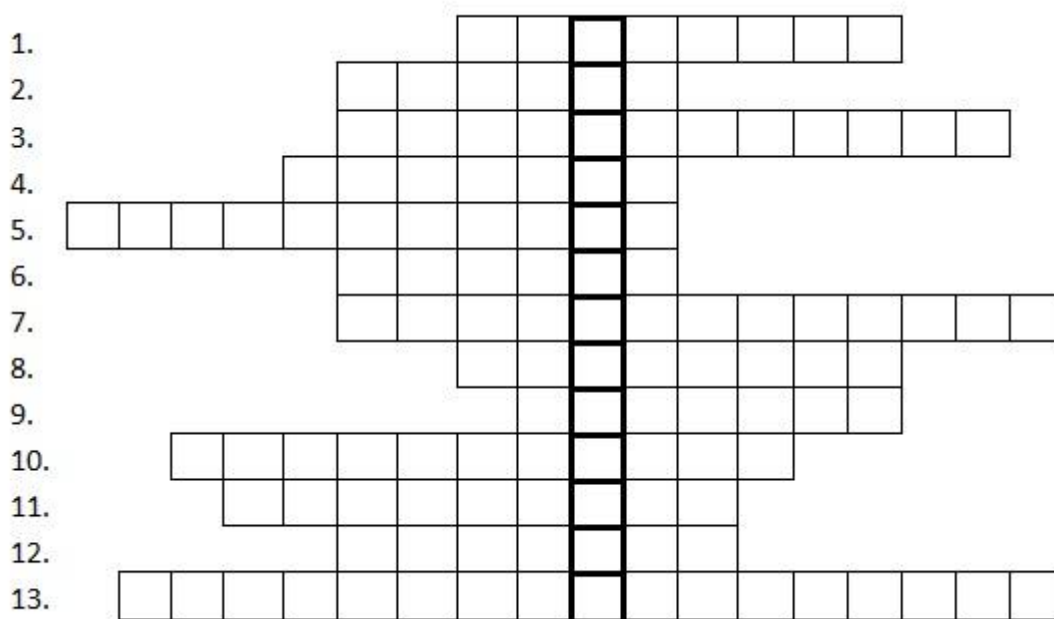
b) **Balatonfüred**

c) Keszthely

14 p./

5. feladat

A meghatározások alapján oldjátok meg a keresztrejtvényt és válaszoljatok a megfejtéssel kapcsolatos kérdésekre.

1. Hány pontot fogalmaztak meg az ifjú forradalmárok 1956. október 23-án? **16**

2. Az első Mikulás „foglalkozása”. **Püspök**

3. Szikrázva világító ünnepi fény. **Csillagszóró**

4. A szívünk fölé tűzzük március 15-én. **Kokárda**

5. Finom illatú karácsonyi sütemény. **Mézeskalács**

6. Ha újév napján ilyet eszel gazdag leszel. **Lencse**

7. Az angolok 5 órakor fogyasztják italuk mellé. **Teasütemények**

8. Luca napi népszokás. **Kotyolás**

9. Az a vasárnap, amikor ország szerte nyitva van minden könyvtár. **Könyves**

10. Az ő ünnepén libasültet szokás fogyasztani. **Szent Márton**
11. Születésnapokon pezsgővel szokás. **Koccintás**
12. Húsvét után 40 nappal. **Pünkösöd**
13. A Lajosmizsei Városi Könyvtár 2014-ben indított augusztusi programsorozata. **Nyár esti koncertek**

A megfejtés: **zöldcsütörtök**

Mit kell ilyenkor a néphagyomány szerint enni? **zöld színű ételt**

Hogy nevezik másképpen? **nagycsütörtök**

Miről emlékezünk meg ilyenkor? **utolsó vacsora**

Hogyan kapcsolódik Róma ehhez a naphoz? **oda „mennek” a harangok**

16 p./

6. feladat

Az ünnepeink közül talán a KARÁCSONY az, amelyiket minden kisgyerek nagyon erősen vár. A régen élt gyerekek is hasonlóképpen éreztek, bár az ő karácsonyuk jóval szerényebb volt, mint sok mostani gyerek karácsonya. A karácsonyi asztal meséi című könyvünk enged belepillantani kicsit régi korok karácsonyainak hangulatába.

Olvassátok el ezeket a történeteket, és igyekezzetek a legteljesebb válaszokat adni az alábbi kérdésekre:

1. *A betlehemes játékok legöregebbje hány éves volt a szerep szerint?*
388 1p./
2. *Írj legalább két karácsonyi éneket, melyek a betlehemezők énekelnek!*
Mennyből az angyal, Csordapásztorok, Pásztorok, pásztorok, örvendezve 2p./
3. *Melyik nap az évben, mikor eldől, hogy a búzát mikor lehet aratni?*
Péter-Pál napja 1p./
4. *Hány órán át dagad, kel a kenyértészta?*
Legalább négy órán át 1p./
5. *Mit tettek az emberek, hogy elriasszák az érett szőlőszemektől a tolvajokat?*
Felgereblyézték a sorokat, csósz vigyázott kereplővel, ostorral 4p./
6. *Mivel ellenőrzi a gazda a borospincébe lemenet, hogy a mérges gázok milyen magasságban vannak-e jelen a helyiségben?*
gyertyával 1p./
7. *Írd le a szöveg alapján a kancsóképzítés fázisait!*
formázás; szikkadás, mázazás; díszítés 4p./
8. *Mikor tartották régen a karácsony előtti legnagyobb vásárokat?*
Szent Mihály napi vásár 1p./
9. *Miknek köszönhetők a viaszgyertyák alapja?*
A méheknek 1p./
10. *Milyen ragasztóanyaggal rögzítették a bútorok különálló részeit?*

Enyvel

1p./

11. Keresd ki a szövegrész hiányzó szavait!

Nagyon szerettem a nyári estéket. Miután Magda asszony _____ a
kertet, bement a nyári konyhába, és melegíteni kezdte az ételt. Mire feljött
az _____, János gazda is megérkezett a mezőről. Olyankor kihoz-
ták az _____ a nagy diófa alá. Leültek, és csendben megvacsoráztak.
Amíg Magda elpakolta és elmosta az edényeket, addig János pipára gyújtott.
Az illatos füst _____ a fa tetejéig, megriasztva a levelek közt dünyögő
szúnyogokat. Később Magda is kiült az ura mellé. Halkan váltottak egy-két szót, hogy
mi is történt aznap, mit kell elvégezni a következő napon. De leginkább hallgattak, és
hagyták, hogy a bársonyos estében egyre erősödő tücsökzene kimossa testükből a
fáradtságot, és _____ a lelküket.

meglocsolta, esthajnalcsillag, asztalszéket, felbodorodott, elzsongítsa

5p./

12. Milyen eszközzel fésülték egyenesre, szálasra a kenderet?

gereben

1p./

13. Mire használták a karácsonyi asztal morzsáit?

Tyúkok, gyümölcsfák, tehenek

3p./

9. feladat

Járjátok a várost és keresgéljétek! Mi is ezt tettük, és utunk során számos fényképet készítettünk. Ezekből a fényképek Lajosmizse egy-egy olyan épületét, kültéri szobrát, alkotását örökítik meg, amik valamilyen ünnephez, fesztiválhoz, helyi rendezvényhez köthetőek (egy adott ünnep többször is szerepelhet). Derítsétek ki, hogy mi szerepel a képen és, hogy az mihez kapcsolódik.

Kép	Milyen alkalomhoz kötődik?
	1956. október 23.
	szamócafesztivál
	adventi jászolkiállítás

	<p>1956. október 23.</p>
	<p>boszorkányszombat</p>
	<p>aug. 20</p>
	<p>márc. 15.</p>
	<p>terményhálaadás</p>
	<p>aug 20.</p>
	<p>grillázsmajális és gyereknap</p>

10 p./

a városi könyvtár könyvtárosai!